

За културата и литературата на българите в Сърбия

стр. 6

Вестникът излиза с финансова подкрепа на Министерството на държавната администрация и местното самоуправление, благодарение на спечеления проект „Използвай моста“. Проектът се финансира от Бюджетния фонд за националните малцинства за програми и проекти от областта на културата за 2019 г. - договор №: 401-00-00386/2019-28/303, стр. 6, 7, 8, 9 и 10

В Деня на народните будители

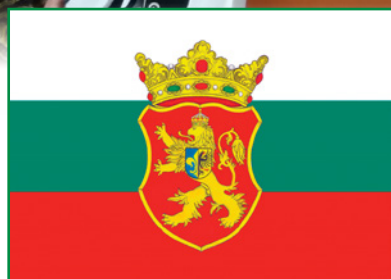
стр. 2

ВЕСТНИК НА БЪЛГАРИТЕ В СЪРБИЈА

Братство

ГОДИНА IV • БРОЈ 78 • 8 ноември 2019 година • Безплатен екземпляр • Основател: НАЦИОНАЛЕН СЪВЕТ НА БЪЛГАРИТЕ В СЪРБИЈА

ISSN 2466-4707

novo.bratstvo.rs

Асфалтиране на улици и на регионалния път към Горна Любата и Дукат

Освен асфалтирането на новата улица от текстилния завод „Кобос“ до улица „Маршал Тито“, нова асфалтова настилка е положена върху всички улици в индустриалната зона в града, както и върху 3,5-километров участък от регионалния път към Горна Любата и Дукат.

Асфалтирането на улиците в индустриалната зона възлиза на около 20 милиона динара, каза кметът Владимир Захариев и подчерта, че средствата са осигурени от Правителството на Република Сърбия, а въз основа на договора му с президента Вучич и държавния връх. Той изказа голяма благодарност към президента Александър Вучич и държавния връх на Сърбия, както и към министърката на строителството, транспорта и инфраструктурата Зорана Михайлович и Публичното предприятие „Сърбия пътища“ за реализация на този проект.

Захариев изтъкна, че голяма част от подготвителните работи за слагането на асфалтовата настилка е извършило публичното предприятие за строителни площи и пътища на Община Босилеград.

Проектът включва асфалтиране на новата улица от текстилния завод „Кобос“ до улица „Маршал Тито“ при входа на бившата фабрика за преправка на овощи и зеленчуци „Здравле“ с обща дължина от 270 м и ширина 6 метра, на която ще се построят и тротоари от по 1 метър от двете страни на пътното платно. Положена е нова асфалтова настилка върху площта в индустриалната зона, която е с ширина 15 метра, разширена е и асфалтирана улицата покрай кея на река Драговищица при дървопреработвателния завод „Инак“ с дължина от 330 м, а с нова настилка са и двата паркинга пред „чорапарата“ и завода „Инак“ с обща повърхност 600 м². Проектът включва и асфалтиране на пътя от завода „Кобос“ около дървопреработвателния завод с дължина около 220 метра, който се свързва с улицата на кея.

Миналия месец бе положен и втория слой асфалт върху новата улица от моста над Драговищица при спортния Център „Пескара“ до улица „Маршал Тито“, както и върху всички участъци около моста. Проекта възлиза на около 12 милиона динара, а финансирането му е осигурило също Правителството на Република Сърбия, въз основа на исканията на кмета Захариев и общинското ръководство.

Едновременно с асфалтирането на улиците в индустриалната зона, продължава и това на регионалния път от Босилеград към Горна Любата и Дукат. В момента се полага втора асфалтова настилка на участъка до местността „Две реки“ с обща дължина от 3,5 километра. Проектът, който освен асфалтиране включва и подготовка на пътното платно, минирание на стени покрай трасето и други необходими дейности за слагането на асфалтова настилка, възлиза на около 270 милиона динара.

Захариев подчертава, че средствата за продължаване на асфалтирането на регионалния път към Горна Любата и Дукат осигурява републиканското правителство, а въз основа на исовете и договора с президента Вучич и държавния връх на Сърбия. Той изтъква, че на срещите във връзка с договорите за асфалтирането на улиците и пътищата е участвал и помощник-кметът Стефан Стойков и други представители на общинското ръководство и за пореден път подчертава, че изказва голяма благодарност към президента Александър Вучич и държавния връх за реализацията на тези проекти.

Миналия месец бе асфалтирана и една отсечка от регионалния път от Рибарци към Граничния преход „Голеш“ с дължина 1,5 километра. В момента е в ход изготвянето на проект за продължаване на асфалтирането по този регионален път с нови 7 километра.

П.Л.Р.

ПОЖАРИ В БОСИЛЕГРАДСКО

На територията на Община Босилеград миналата седмица бушуваха няколко горски пожара, а благодарение на бързата намеса и добрата организация огнените стихии бяха потушени. Въпреки че пожарите захванаха големи площи, за щастие нямаше пострадали, а изгорели са две постройките - стари плевни в Църнощица и Горно Тлъмино. Поради труднодостъпния планински терен и метеорологичните условия пожарите бързо се разрастваха и застрашаваха хора и обекти в планинските села. Най-опасна бе обстановката в района на село Горно Тлъмино, където в борбата с огнената стихия бяха включени най-много хора.

Първият пожар избухна над махала Петковци в село Църнощица, а след това огънят се разраства към махала Голема река и към махала Вертевица в село Дукат. В потушаването му участваха местното население, екипи на публичните предприятия и Спортното дружество „Младост“ и екип на Ловното дружество „Сокол“.

Най-голям пожар бушува в района от село Караминаци към село Горно Тлъмино - от махалите Поповица и Куклица към Баратарци, Плочаре и Свилярник до местността Долна Еленица, а спусна се и до местността Мъртвица, на пътя от Бистър към Еленица. Линията на този пожара бе с дължина 18 километра. Същевременно имаше пожари и в село Гложье (от местността Вунен камик до махала Кори), а пожара от територията на Община Търговище докосна махалите Кайчинци и Рамна артина в босилеградското село Горна Любата.

Всички дейности бяха координирани от Общинския щаб за извънредни ситуации. Кметът Владимир Захариев, който е и командир на щаба за извънредни ситуации, каза, че в борбата с огнената стихия са били включени над 100 пожарникари от вътрешността на Сърбия, 52-ма войници, пожарникари от Босилеград, екипи от Публичното предприятие за строителни площи и пътища и Публичното предприятие „Услуга“, Спортното дружество „Младост“, Ловното сдружение „Сокол“, Центъра за култура и местни жители. По едно време на място е имало над 260 огнеборци.

„Добре се организирахме и координацията беше на най-високо равнище, а разполагахме и с достатъчно превозни средства и хора, така че пожарите бяха потушени възможно най-бързо. Имаше преки контакти по телефона с шефа на сектора за извънредни ситуации в Министерството на вътрешните работи Предраг Марич, както и с коменданта на сухопътните войски генерал Милосав Симович и коменданта на четвъртата бригада на сухопътните войски генерал Слободан

Стопа, които ни изпратиха 52-ма войници, когато беше най-трудно. Изказвам голяма благодарност към Републиканския щаб за извънредни ситуации, чиито представители - Бояна Икодинович, Гагич и Миялинович незабавно пристигнаха в Босилеград, също така към ръководителите на Окръжния щаб за извънредни ситуации от Враня и Сурдулица, на пожарникарите от босилеградското подделение и от вътрешността на Сърбия, както и към екипите, формирани от заети в общинската администрация, публичните предприятия, общинските организации и ведомства, СД „Младост“, Ловното дружество „Сокол“, местните жители от Църнощица, Горно Тлъмино и други села.“

Извънредното положение, което на част от територията на общината бе въведено на 29-ти октомври, а на 30-ти бе разширено и за други райони, на 1-ви ноември вечерта бе премахнато.

Неофициално узнаваме, че са изгорели над 250 хектара треви и букови и борови гори, а има съмнения, че пожарите не са избухнали случайно.

П.Л.Р.

Погасен е пожарът по билото на Стара планина на територията на България и Сърбия

Целият пожар по билото на Стара планина, обхванал площ от около 52 кв. км на територията на България и Сърбия. На българска територия засегнатите площи са около 1/3 и са погасени.

По отношение на нанесените няма тежко засегната гора на българска територия, тъй като пожарът е бил низов.

В погасяването на пожара в Сърбия участва и руския самолет Илюшин.

С.Дж.

СВЕТОВНА СРЕЩА НА БЪЛГАРСКИТЕ МЕДИИ

стр. 2

ИНТЕГРИРА МУЛТИКУЛТУРАЛНОТО РАЗВИТИЕ МЕЖДУ СЪРБИЈА И БЪЛГАРИЈА

Портал
far.rs

MULTIMEDIJALNI INTERNET PORTAL
NA BUGARSKOM I SRPSKOM JEZIKU

FAR

ФАР

МУЛТИМЕДИЕН ПОРТАЛ
НА БЪЛГАРСКИ И СРЪПСКИ ЕЗИК

ПУСКА СЕ В УПОТРЕБА ИЗТОЧНОТО РАЗКЛОНЕНИЕ НА КОРИДОР 10

Цялото трасе на източното разклонение на Коридор 10 от Ниш до границата с Р България ще бъде пуснато в движение утре, е информацията, която разпространи министърът на транспорта и подпредседател на Правителството на Сърбия Зорана Михайлович.

В своето обръщение към журналисти тя заяви, че всички работи са завършени в началото на т.м. и добави, че „вече няма да липсва нито един метър от трасето на автомагистралата на Коридор 10 през Сърбия“.

Според думите на Михайлович в предстоящия период министерството ще обръща по-голямо внимание към проектантските къщи. Няколко месеца пък след като бъде пуснато в употреба източното разклонение, чрез публична покана ще бъде ангажирана най-добрата ревизорска къща, която ще анализира

какво Сърбия е направила от първия момент, когато е взето решението да се строи Коридор 10 и колко са стрували всички работи.

„Какво все се е случило, защо някои неща са се случили и защо сме имали именно такива проекти, а не може би някои други, са въпросите, които ще бъдат анализирани с цел в бъдеще да не възникват евентуални грешки“, заяви тя и добави, че всички сведения, до които се стигне след анализа, ще бъдат достъпни за широката общественост.

Министърката изтъкна и това, че по-рано са регистрирани случаи да бъдат сключвани договори за взимане на кредити за определени проекти, без да се извършат преценки колко пари ще струва всеки един от тях поотделно.

Б. Д.

Световна среща на българските медии

Петнадесетата световна среща на българските медии ще се проведе в Тирана, столицата на Албания, от 22 до 25 ноември, обяви генералният директор на БТА Максим Минчев.

Тази години темата на събитието е «Медии и национални приоритети».

Тирана е избрана за град домакин на срещата, защото е свързана с България по много линии. В страната има и град, изграден от цар Иван Асен II - Берат. В Албания също така се намира най-скоро признатото българско малцинство, което наброява между 60 000 и 170 000 души. В Централния музей в столицата пък има голяма експозиция за цар Самуил.

Максим Минчев, ген. директор на БТА: След дълги години българското малцинство в Албания беше признато и аз се надявам, че нашата среща там ще помогне за неговото по-нататъшна не само идентификация, но затова бълга-

рите в Албания да почувстват, че не са забравени, че България мисли и за тях.

Доц. Георги Лозанов, директор на дирекция «Културни комуникации» в Българската телеграфна агенция, допълни, че приоритетите са много и че «темата за националните приоритети е голям дебат, затова си струва да бъде проведен»: енергийната независимост, инфраструктурата, туризмът, киберсигурността и правото на информация, също трансформацията на медийните модели, кампаниите, наличието на все повече безплатни платформи и какъв ще е начинът за правене на бизнес, бяха част от акцентите, на които доц. Лозанов обвърна внимание.

Партньори на събитието са Асоциацията на българските медии по света и Албанската национална телевизия.

С. Дж.

В Деня на народните будители

И Цариброд с редица тържествени прояви се включи в отбелязването общонационалния български празник – Деня на народните будители. В този ден се отдава почит на делото на книжовниците, просветителите и борците за национално освобождение на България.

ОУ „Христо Ботев“ в деня на празника започна и честването на великия юбилей – 150 години основно образование в Цариброд. Тържествата започнаха с програма по повод Деня на народните будители, подготвена от учениците от долните класове на училището, която бе изнесена в големия салон на Центъра за култура. Сред гостите бяха посланикът на Р България в Белград г-н Радко Влайков, както и консулт в Ниш г-н Едвин Сугарев, представители на общинската власт, специалист по български език и литература г-жа Донка Николова, учители, ученици и др.

Директорът на основното училище Катарина Симеонов в своето обръщение към публиката изказа своите благодарности към „Онези будни хора, които още 1869 г. са запалили факела на образованието в нашия град. А също така и към учителите и служителите, които днес работят в училището и които дават своя

принос учениците да бъдат така добри и успешни“.

Следващото тържество се състоя в хола на училището, където учениците от горните класове изпълниха рецитал със стихове, посветени на българските будители. Честването продължи с още едно събитие в училището – официално откриване на прекрасна музейна сбирка на втория етаж, направена по идея на преподавателката по сръбски език Светлана Стоянов и учителката Весна Андреевич, съдържаща експонати още от началото на миналия век.

И Гимназията „Св. св. Кирил и Методий“ отбеляза Деня на народните будители с песни и художествени слова. Учениците представиха великите будители и припомниха за техните дела и подвизи, оставили незаличима следа в историята.

И на това мероприятие присъстваха генералният консул Едвин Сугарев, посланикът Радко Влайков, както и учители и ученици на училището. Празника на будителите на всички присъстващи честитиха директорът на гимназията Снежана Симеонов и посланикът Радко Влайков.

Д. Х.

1 ноември - Денят на народните будители

На 1 ноември България чества Деня на народните будители. На този празник се отдава почит на просветителите, книжовниците и революционерите, изградили и съхранили духовните ценности и националното самосъзнание на българите.

Като будители най-често са споменавани личности като Владислав Граматик, Иван Рилски, Неофит Бозвели, братята Миладинови, Георги Раковски, Васил Левски, Христо Ботев, Иван Вазов и други.

Първото неофициално честване на празника е през 1909 г. в Пловдив. Дото-

гава на тази дата се празнува Денят на Св. Иван Рилски. През 1922 г. Народното събрание обявява 1 ноември за празник на всички заслужили българи.

Денят на народните будители възниква в трудно време - след неуспеха в Първата световна война. В такъв момент българите избират историческия опит да ги води. Те се вглеждат в най-светлите имена на българското духовно минало, в които намират равновесие и духовен уют.

И тази година празникът бе отбелязан с тържествени прояви в цялата страна.

С. Дж.

В ОУ в Босилеград бе отбелязан Денят на народните будители

За поредна година Денят на народните будители бе отбелязан и в Основното училище „Георги Димитров“ в Босилеград. По този повод в хола на училището бе поставено голямо пано, на което бяха залепени снимки, стихотворения и цитати на известни български писатели и поети.

По повод празника, а същевременно и по повод отбелязването на „Месеца на книгата“, училищната библиотека към централното училище в града организира и представяне на най-новите книги, които училището е закупило от нача-

лото на годината със средства от Министерството на просветата на Република Сърбия и Община Босилеград. Пред входа на библиотеката бе поставен щанд с над 200 нови заглавия на български и сръбски език - книги за задължителна лектира, енциклопедии, речници, научна литература и прочетни книги. Целта на инициативата бе да се развива интерес при учениците към книгите и писаната реч.

П.Л.Р.

Република България
Вицепрезидент

УВАЖАЕМИ СЪНАРОДНИЦИ,

С радост и гордост Ви поздравявам по случай Деня на народните будители! Този празник е наш, изконно български, защото думата „будител“ съществува само в родния ни благозвучен език. Тя събира в себе си и просвещение, и образование, и патриотизъм, и посветеност на идеали, и отдаденост на другите и тяхното добруване.

Благодарение на Вас празникът е познат извън границите на България и във всеки край на света знаят какво значи да си будител. С огромната си любов и възрожденски плам, с неуморната си дейност Вие сте будителите на днешния ден, които разказват красивата приказка за Родината и българската душевност, разпространяват българския език и култура, събуждат у най-малките интереса към познанието, възпитават в добродетели.

Вие сте здравата нишка, която свързва българите в чужбина с родното, със сънародниците им. Само заедно, ръка за ръка – българската държава и всички българи по света, няма да позволим тази нишка да се разкъса.

Честит празник!

ИЛИЯНА ЙОТОВА

ВИЦЕПРЕЗИДЕНТ НА РЕПУБЛИКА БЪЛГАРИЯ

По повод Деня на народните будители

Традиционно по повод 1 ноември - Деня на народните будители, в босилеградската гимназия бе организирана културна програма, на която присъстваха всички ученици и преподаватели, с което показаха уважение и почит пред делото на създателите и пазителите на българската духовна традиция.

Най-напред бе прочетен реферат за

самия празник и за делото на народните будители - просветители, книжовници, революционери, съхранили през вековете духовните ценности на българския народ.

В продължение на програмата бяха декламирани стихотворения на Христо Ботев, Добри Чинтулов, Иван Вазов, Любен Каравелов и други известни български поети, а след това ученици

четоха свои есета, посветени на този, един от най-светлите български празници.

Делото и значението на народните будители бе представено и на няколко пана, които са изложени във фойето на училището.

П.Л.Р.

Новина от ОС на СРС в Цариброд

Миланова пак начело на съвета

Цвета Миланова бе преизбрана за председател на Общинския съвет на Сръбската радикална партия (СРС) в Цариброд. Общото събрание на съвета, на което тя се сдоби с пореден четиригодишен мандат, се състоя тези дни и на него присъстваха 20 делегати. Всички гласуваха за Миланова, което ще рече, че доверието към нея бе единодушно и непоклонливо.

За подпредседател на съвета бе избран Аца Денчич, а за секретар - Тихомир Иванов.

На събранието като гости присъстваха представители на общинските съвети на партията от Пирот и Бабушница, както и представители на Окръжния съвет на СРС за Пиротски окръг.

След събранието Цвета Миланова изрази удовлетворението си от факта, че за пореден път е получила подкрепата да застане начело на съвета. Поръча на сръбските радикали в Царибродско да се подготвят за сериозна предизборна кампания през първите няколко месеца на следващата година, когато партията на общинско ниво ще излезе на изборите с амбицията да спечели няколко места в местния парламент, докато на републиканско ниво, както заяви категорично, ще превземе властта, респективно - ще се превърне в управляваща партия.

Б. Д.

Културна програма в босилеградската гимназия

За някои решения на Общинския съвет в Цариброд от 33-ата му сесия

Ребаланс, Общински обществен защитник, стопанисване на бюджета...

Общинският съвет в Цариброд на 33-ата си сесия разисква куп въпроси, а количеството на материалите за сесията можеше да се определят не само в страници, но и - в килограми.

В тази статия накратко, а може би и по малко неконвенционален начин на журналистическо изказване при списване на такива видове статии, ще обърнем внимание на определени точки от дневния ред, съответно въпроси, за които преценихме, че са значителни за общата информираност на гражданите на Царибродско:

Приет е отчетът за стопанисването на бюджета през първите шест месеца на настоящата година. Както вече е известно, общинските съвети имат законно задължение да анализират и вземат съответен документ за реализирането на бюджета през първата половина на годината. Сведенията, залегнали в материала за тази точка от дневния ред, сочат, че през първата половина на годината (от 1 януари до 30 юни) приходната част на бюджета е осъществена с 31, 56 на сто, а разходната - с 28, 81 процента. И двете части на бюджета с Решението за общинския бюджет за тази година възлизаха на малко над 762, 1 милиона динара.

Първият ребаланс на бюджета от началото на годината също бе една от точките в дневния ред на 33-ата сесия на общинския парламент. Получи зелена улица от съветниците, като вдигнаха ръка приходната и разходната части на първоначално запланивания бюджет да се увеличат на малко над 777, 7 милиона динара.

Естествено, извършени са промени и в едната, и в другата част на бюджета. В приходната част са установени допълнителни приходи. Първото впечатление при беглото разглеждане на разходната част на бюджета след ребаланса му е това, че ползващите бюджетните средства ведомства ще се сдобият с повече средства от първоначално предвидените, което в крайна сметка е и логично.

Решение за Общински обществен защитник (срб. правобранилаштво)

Посоченото решение е взето с обосноваване, че това налагат съответни закони. Решение за Общински обществен защитник Царибродският общински съвет бе взел още през 2014 година, но предвид многобройните промени в Закона за местните самоуправни, новия Статут на Община Цариброд и Решението за организиране на общинската управа на Община Цариброд, се е

стигнало до извода, че е по-рационално да се вземе ново Решение за общински обществен защитник, отколкото да се „ремонтна“ старото.

Посоченото решение има 23-ма членове. Нека да наблегнем на някои негови разпоредби, не споменавайки конкретните членове, в които те са залегнали: Общинският обществен защитник ще представлява орган на Община Цариброд, който извършва дейности, свързани с юридическата защита на имуществените права и интереси на общината; средства за работата на този орган ще бъдат обезпечени в общинския бюджет; седалището на Общинския обществен защитник ще е в сградата на общината; разходите при вършенето на дейността му в съдилищата, органите на управителната власт и други компетентни органи, на Общинския обществен защитник ще се зачитат в унисон с правилата, отнасящи се до награждаването и наваксването на разходите за дейността на адвокатите; приходите, които осъществи Общинският обществен защитник, като защитава общинските имуществени права и интереси, ще представляват приход в бюджета на Община Цариброд...

Въпроса, който може би в настоящия момент интересува много хора, е: Кой човек ще бъде избран за Общински обществен защитник? Отговорът на този въпрос засега е: Не се знае!

Много председатели, зам.-председатели и членове на отделни съвети и комисии към Общинския съвет по време на 33-ата сесия бяха променени. Разбира се, отделни представители на тези съветствателни органи на Общинския съвет запазиха местата си, докато отделни бяха заместени, поради различни причини.

Нека да отбележим само това, което при прелистването на материалите, отнасящи се до съветите и комисиите, ни впечатли. Става дума за Комисията за равнопоставеността на половете, който досега имаше седем членове и всички те бяха представители на по-нежния пол, докато в новия състав на комисията в компанията на шест жени е и един мъж. Става дума за Далибор Глигоров, ръководител на местното КХД „Цариброд“. Нека да му пожелаем (и поръчам) в комисията енергично да защитава правата на мъжкия пол, макар че знаем, че задачата му изобщо няма да е лесна!

Б. Димитров

Приключи проекта за почистване и уреждане на пространството около спортния център „Пескара“

Сдружение „Успех“

Сакцията по почистване околността на спортния център „Пескара“ и поставяне на разноцветни пейки и метални кофи за боклук около стадиона Гражданското сдружение „Успех“ миналата седмица приключи реализацията на проекта „Почистване и уреждане на кея на Драговищица около спортния център „Пескара“.

Общата стойност на проекта, който изцяло се финансира от Община Босилеград, възлиза на 190 650 динара, а тези средства „Успех“ е спечелил от конкурса на Общинския съвет за финансиране на проекти на граждански сдружения през 2019 г. В рамките на проекта сдружение „Успех“ ангажира и преподавателя по биология Мирослав Александров, който за учениците в гимназията и основното училище изнасяше лекции и видеопрезентации на тема „Защита и опазване на

природата“.

Председателят на Сдружение „Успех“ и ръководител на проекта Милена Миленова изтъкна, че с реализацията на най-различни инициативи сдружението е успяло да насърчи учениците от основното училище и гимназията активно да се включат в почистването и уреждането на обществените площи, на които прекарват голяма част от свободното си време. „Изказвам благодарност към всички участници в проекта, чиято основна цел бе да повишим активността на учениците към защитата и опазването на природата и активното им включване в уреждането на площи за отдих и развлечение“, каза тя.

Инициативата уважи и кметът Владимир Захариев, който пред присъстващите заяви, че общината винаги е подкрепяла инициативи за

опазване на околната среда и насърчване креативността у децата и младежите и добави, че и занапред ще помагат реализацията на подобни проекти. На всички участници в инициативата кметът връчи по един тефтер и химикалка с лого на общината и на Сдружение „Успех“.

Миленова посочи, че под ръководството на преподаватели от основното училище, които са били включени в реализацията на проекта, учениците са направили пейки, кофи за боклук и паркинг стойка за велосипеди, които са оцветили с най-различни цветове и са ги поставили около стадиона в спортния център.

Сдружение „Успех“ на всички участници в проекта подари по една тениска с названието на проекта и ги почерпи с лакомства и сокове.

П.Л.Р.

От проекта „Свис про“ на Правителството на Швейцария

Царибродска община ще получи около 9 хиляди евро

Община Цариброд ще започне да върши или подобри вече започналото извършване на девет електронни услуги в местната администрация благодарение на осигурени донорски средства на стойност около 9 хиляди евро, получени от Правителството на Швейцария и програмата му „Свис про“ (англ. „Swiss pro“).

Освен Царибродско помощ по същата програма ще получат още 35 местни самоуправления в Сърбия без покрайнините. Проектите бяха одобрени в рамките на публичната покана „Да цракваме заедно“, която продължи от 5 юли до 26 август т.г. и бе открита за 96 общини и градове в Сърбия.

Правителствата на Швейцария и Сърбия чрез проекта „Свис про“ настояват да окажат подкрепа на местните самоуправления с цел да засилят отговорността, прозрачността и ефикасността в работата в процеса на обезпечаването на по-добри подходи при извършването на услугите и осъществяването на правата и гражданите. В сътрудничество със съответни национални институции ще продължат да реализират проекти, целенасочени към развитието на услуги, които по електронен път се оказват на гражданите.

Що се отнася до Община Цариброд, от получените средства тя ще усъвършенства следните девет електронни услуги: заявки към строителната инспекция, заявки за комунални проблеми, получаване на удостоверение за среден месечен приход по член на домакинството, информиране от обществено значение, предоставяне на удостоверения от регистрите на новородените и починалите, забележки на граждани, записване на деца в детска градина и състояние на дължими суми от данъци.

Б. Д.

За учениците в българските паралелки на ОУ в Босилеград

Екскурзия в България

Учениците от българските паралелки в първи, втори и трети клас, придружени от учителите и родителите си, през миналия уикенд бяха на едnodневна екскурзия в България, в рамките на която посетиха Рилския манастир и Благоевград.

Децата имаха възможност да се запознаят с историческото минало на Рилския манастир, основан през X век от българския монах Св. Иван Рилски, да разгледат манастирския музей, ценни български писмени паметници, ръкописни книги, старопечатни издания, нотираны ръкописи и други ценни книжа и предмети.

В Благоевград екскурзиантите посетили редица културно-исторически паметници в града и се разходили по централните градски улици. Разноските за пътуването и храната им изцяло поела Община Босилеград.

П.Л.Р.

Поскъпват пътните такси

Пътната такса от Ниш до Димитровград ще струва около 350 динара.

Източният клон на Коридор 10 ще бъде пуснат в движение на 9 ноември, а общата му дължина е 87 км. С приключването на строежите върху последните 12,3 километра от магистралата се въвежда и нов вид заплащане на пътните такси. От „Пътищата на Сърбия“ съобщават, че новите цени на пътните такси ще бъдат обявени от Правителството на Сърбия.

Досега шофьорите, които пътуват за България, са плащали пътна такса от 210 динара на пункта край Димитровград. Когато целия източен клон бъде пуснат за движение, с въвеждането на „затворена система“ за плащане, всеки шофьор ще плаща такса в зависимост на това къде се е включил по Коридора. В „Пътищата на Сърбия“ казват, че с въвеждането на такава система плащането на пътната такса ще се определя в зависимост от изминалите километри. Спрямо цените пътната такса за първа категория, в която спадат леките автомобили, е 4,0728 динара на всеки изминат километър.

Шофьорите на автобуси в момента плащат пътна такса от 630 динара, но наскоро сумата ще бъде увеличена на 1100 динара. Шофьорите на тирове засега плащат 1250 дин., която пък ще нарастне на около 2100 динара.

Гражданите, които пътуват от Ниш до Димитровград, ще имат възможност да се включат в автомагистралата на един от четирите пункта за пътни такси в зоните „Ниш север“, „Ниш изток“, „Ниш Малча“ и „Ниш юг“. Също така включването е възможно и на „Пирот изток“, „Пирот запад“ и Бела паланка.

С.Дж.

Парична помощ за пенсионерите

В Сърбия в понеделник бе изплатена Еднократна помощ на пенсионерите в размер на 5 000 динара. Що се отнася до служителите в публичния сектор, от миналия петък е в сила решението за увеличение на заплатите им с осем до петнадесет процента.

На 7-ми октомври републиканският парламент прие ревизия на бюджета за 2019 г., която предвижда бюджетният излишък от 46,6 милиарда динара да се използва за увеличаване на заплатите на служителите в публичния сектор с 8 до 15 процента, за еднократна помощ на пенсионерите от по 5 000 динара, за помощ на гражданите, които имат дългове в швейцарски франкове, както и за капиталови инвестиции.

П.Л.Р.

Лекция за борба със СПИН в босилеградската гимназия

Родното сдружение „Цариброд“ от Ниш организира за четвъртокласниците в босилеградската гимназия лекция на тема «Превенция и защита срещу СПИН». Лекцията изнесе професор д-р Биляна Коич, редовен професор в Медицинския факултет в Ниш.

Чрез видеопрезентация и примери професорката запозна учениците с пренасянето на вируса на тази коварна болест и начините на изследване и тестване с цел предпазване и лечение на СПИН. Тя подробно говори и за симпто-

мите и защитните мерки срещу ХИВ, а запозна учениците и с факта, че през последните години в Европа нараства броят на хората заразени с този вирус.

Д-р Коич особено подчерта, че доколкото някой има каквито и да е съмнения относно инфекцията с ХИВ, безплатно и анонимно може да посети един от 4-те центри за превенция срещу вируса в Сърбия, които се намират в Ниш, Белград, Крагуевац и Нови Сад, където ще има възможност да се консултира с експерти и да си направи изслед-

вания.

Професорката особено подчерта, че не трябва да се проявява дискриминация срещу ХИВ-позитивните хора и изтъкна, че този вирус не може да се предава чрез обикновени контакти. Тя апелира към учениците „да се грижат за здравето си, да бъдат толерантни към заразените с ХИВ и да се предпазват“.

На обучението присъстваха и представителите на Сдружение „Цариброд“ от Ниш д-р Любен Алексов и Перица Стойчев.

П.Л.Р.

Празнуваме Св. великомъченик Димитрий Солунски

Православната църква днес (8 ноември/26 октомври) чества паметта на св. вмчк Димитрий (Димитър) Солунски Чудотворец, в народния календар наречен Димитровден.

От житието му научаваме, че св. великомъченик Димитрий Солунски Мироточиви бил родом от Солун. Баща му бил управител на града. В дома си те имали стая с икона и кандило, където поддържали връзката си с Бога. След смъртта на родителите си Димитрий заел висок военен пост и след известно време получил заповед да преследва християните. Но той, напротив, ги покровителствал.

Император Максимилиан, на връщане от поход на Изток, спрял в Солун и поискал Димитрий да се откаже от вярата в Христа. Увещанията били напразни, хвърлили Димитрий в тъмница. По това време хората се забавлявали, като устройвали тържество в цирка. Лий, огромен по ръст и прочут борец, приканвал осъдените християни на борба и ги хвърлял от ринга в пропаст върху копия, забити с острието нагоре. Оръженосецът на Димитрий - Нестор, изпросил разрешение от господаря си да иде на борба – получил благословията и отишъл. И станало чудо, така както Лий хвърлял християните в пропастта, сега той бил захвърлен. Затуй по нареждане на императора Нестор бил обезглавен, а Димитрий - прободен с копие в 306 година.

Християните запазили мощите на светеца. След като гоненията били прекратени, над лобното място и гроба на св. Димитър в Солун бил построен малък храм. В него ставали много чудеса. По-късно храмът бил разширен и тогава намерили нетленните останки на мъченика. От тях потекло благовонно миро и затова Църквата го нарекла Свети Димитър Мироточиви. Заради чудотворната сила на мощите му, св. Димитър бил почитан като покровител на гр. Солун. За мироточивите му мощи се говори в паметници от X век.

Днес мощите на св. Димитър се съхраняват във великолепната базилика, издигна на мястото на малкия храм. В деня на неговата памет в Солун се стичат поклонници от цял свят.

Почитта към великомъченик Димитрий Солунски се разпространила широко на Балканите. Особено почитан е в Света Гора (Атон). В манастира Ватопед, Панталеймоновския и Ксенофския манастири се пазят частици от неговите мощи.

В иконографията е изобразяван като конник на червен кон, който с копието си убива военачалника Лий.

Популярното Манастирче край Цариброд е посветено на светеца и години наред събира голям брой вярващи, които идват да почетат св. Димитрий и да му благодарят за благоденствията. Традицията ще бъде спазена и тази година, а също така и завета на семей-

ствата, които раздават молитвена чорба в чест на светеца, а за здраве и спасение на близките си. Весел и светъл празник на всички празнуващи! Нека св. Димитър закриля Димитровград и димитровградчани!

Подготви Д. Христова

Св. Димитър върши чудеса

На празника в чест на св. Димитър Мироточиви ви представяме една кратка история за чудотворно изцеление, свързано със застъпничеството на светеца войн.

Веднъж в църквата на светеца в Солун дошла една измъчена майка заедно с 8-годишната си дъщеричка. Детето имало сериозен проблем – от известно време не виждало с лявото си око. И двете дълго се молили на св. Димитър за изцеление. Свещеникът прочел канона на светеца и молитва за изцеление на детето. Двете си тръгнали от църквата с успокоени души, като си взели и по едно памуче, стояло до мощите на светеца.

Три дни по-късно майката, както всеки делничен ден, изпращала дъщеря си до училищния автобус. Момиченцето се качило в автобуса, както обикновено оставило чантата си на пода, и за кой ли път си затворило здравото око, за да пробва дали вижда нещо с болното. И тогава се чул радостен възглас – „Виждам!“, извикало детето и подскачало от радост.

Шофьорът веднага спрял автобуса и повикал майката на детето, която все още гледала след автобуса, за да сподели с детето си това велико благословение и чудо, извършено от св. Димитър.

По-късно, още в същия ден, цялото семейство, силно развълнувано, отишло в църквата на светеца, за да изрази голямата си благодарност и почит към него – св. Димитър Чудотворец и Лечителя.

Международна научна конференция в Цариброд

За културата и литературата на българите в Сърбия

В Народната библиотека „Детко Петров“ в Цариброд през миналата седмица се проведе международна научна конференция по темата „Култура и литература на етническите българи в Сърбия“.

Организатори на събитието бяха библиотеката и Генералното консулство на Р България в Ниш. Гостите бяха приветствани от кмета на Царибродска община д-р Владица Димитров, генералния консул на Р България в Ниш Едвин Сугарев и директора на библиотеката Ясминка Манчева. Нека да отбележим, че освен кмета на Царибродско на проявата присъства и председателят на Общинския съвет Зоран Гюрор.

Проведени бяха два панела. Първият бе озаглавен „Погледът отвън“, а втория – „Погледът отвътре“. По време на първия бяха изнесени следните доклади: „Топоси в паметта и литературата в автобиографичната проза на Емануил Попдимитров“, дело на доц. д-р Елка Трайкова, директор на Института по литература към БАН; „Селищата от Западните покрайнини в грамотите на Василий Втори“, дело на доц. д-р Георги Николов; „Пиротските спомоществатели през 19-ти век“, дело на проф. д-р Надя Манолова Николова; „Духовни средища в Царибродско“, дело на Людмила Зидарова; „Списание ‘Мост’ и културната идентичност на българи в Сърбия“ на доц. д-р Пенка Ватова, както и творбата на проф. д-р Светлана Стойчева под название „Детското творчество на символиста Емануил Попдимитров“.

В рамките на този панел бе прочетена и творбата „Поезията на Емануил Попдимитров“ на проф. д-р Михаил Неделчев, който поради лични съображения не присъства на конференцията.

По време на другия посочен панел бяха представени следните творби: „Метафори на границата в стихотворението ‘Граница’ на Емануил Попдимитров и разказа ‘На изток от Запада’ на Мирослав Пенков“ - автор доц. д-р Едвин Сугарев; „Тенденции в литературното развитие на етническите българи в Сърбия“ на Иван Николов, председател на КИЦ „Босилеград“; „Ролята на Народната библиотека ‘Детко Петров’ за опазването на българската култура в Сърбия“ на царибродския литературен творец и библиотекар Елизабета Георгиева; „Издателската дейност на Издателство ‘Братство’ – пропуснатото и бъдещето“ на редактора в някогашното списание „Мост“ и настоящ директор и главен редактор на в-к „Ново Братство“ Мила Васов; „Възходът и падението на издателската дейност на етническите българи в Сърбия“ на гимназиалния учител по български език, писател, публицист и всеотдаен радетел за опазването на идентичността на българското малцинство в Сърбия предимно в сферата на литературното творчество Пене Димитров, и „Литературата на българите в Сърбия – вчера, днес и утре“ на д-р Бранко Йотев.

Прочетена бе и творбата „Методи и начинания за начинаещите млади поети и прозаисти“ на числящия се към българ-

чеството на един от най-значителните литературни автори от малцинството ни, на чието име впрочем е и названа Народната библиотека, в която се проведе научната конференция – Детко Петров. Отделни участници в проявата, както и хора от публиката изразиха притеснението си, че в нея не участва Властимир Вацев, най-значителен литературен критик от малцинството, който най-вероятно никога няма да бъде надминат в това отношение. Оказа се, че 86-годишният изпълн на литературната критика (и не само не нея) от малцинството ни не е можал да присъства, заради здравословното си състояние. Добре, че в публиката беше синът му.

Като особено изразително, нека да посочим представянето на участника в панела „Погледът отвътре“ директор на нашето издателство Мила Васов. Той опита (и май в начинанието си напълно успя) по пластичен и ефектен начин да опровергае твърденията на определени участници, според които някогашното Издателство „Братство“ почти напълно е било с идеологическо настроение при подбирането и печатането на книги на автори от нашето малцинство. Васов на обща изненада на присъстващите бе донесъл немалка картонена кутия, в която бе сложил куп книги, които издателството е публикувало в продължение на десетилетия. По време на изказването си изваждаше книгите от кутията и ги показваше на аудиторията, а на тези, които изнасяха посочените твърдения, поставяше въпроса: „Дали случайно и тази книга не е с идеологически оттенък?“

Финалната част на извънредната културна проява бе предопределена за литературно четене, респективно – за поезия. Стихове четяха Едвин Сугарев и Пенка Ватова, както и авторите Мила Васов, Денко Рангелов, Иван Николов и Елизабета Георгиева.

Б. Димитров

Дните на изворната музика

Десетият пореден Международен фестивал на националните малцинства „Дните на изворната музика“ се проведе на 25 октомври в залата на Светосавския дом към Съборната църква в Ниш. Организатор на тържеството бе Сдружение „Балкан“ от Ниш, което съществува повече от десет години.

В изцяло запълнената зала зрители се наслаждаваха на фолклорното богатство на ромското, българското, чешкото, македонското и влашкото малцинства в Сърбия. Мнозинствената сръбска нация се представи с изпълненията на КХД „Абрашевич“ от Ниш. Целта на фестивала по думите на председателя на сдружението Славица Андонов, е да даде възможност на малцинствата в Сърбия да се запознаят по-добре и да се създават по-силни връзки между техните сдружения. Хубава част от тържеството са и приятелствата, които възникват между участниците.

Вокално-инструменталната група „Даки“ от Ниш, която бе представител на ромското национално малцинство, изпълни песните „Джелем, джелем“ и „Сила кале бал“. Българското малцинство бе представено от Гимназията «Св. Св. Кирил и Методий» в Димитровград. Под ръководството на професора по музикално възпитание Деян Николитч ученичките Мария Георгиев и Анастасия

Османович изпълниха песните „Обалче ле бяло“ и „Лудо младо“. Членовете на вокално-инструменталната група „Чешко слово“ от Бяла Църква - десет певци, придружени от акордеон, изпълниха песните „Uš ja vice u Silnjice“, „Ablijanski udoli“ i „General Laudron“. Словенското малцинство бе представено с песните „В безшумната долина“ и „Обичам те, Словения зелена“, които изпълниха певците от състава „Здравица“. Дамската певческа група, съставена от представители на македонското малцинство в Сърбия, придружена от китара, изпълни песни и танци от долината на Вардар. Влашкото малцинство бе представено от двама изпълнители: най-напред вокалната солистка Анджелиа Черкасов от село Злот край Бор изпълнява акапелно парчетата «Kolo Valja la izvor», «Vn tu boje» и «Mndramja», а след нея пъ и вокалната група от Валикане край Болевац. Както вече казахме, сръбската музика бе представена от КХД „Абрашевич“ от Ниш, които изпълниха „Свилен конац“, „Жижино коло“, „Руменка“ и „Бугарка“.

Проявата се реализира с подкрепата на Министерството за културата и информирането и Националния съвет на българското национално малцинство в Сърбия.

С.Дж.

Ученици и учители от ОУ в Босилеград на панаира на книгата в Белград

Двадесетина ученици и десетина учители от Основното училище „Георги Димитров“ в Босилеград за поредна година имаха възможност да посетят Международния панаир на книгата в Белград. В групата бяха ученици от горните класове на централното и подведомствените училища в общината.

Под мотото „Писмо = Глава“ тазгодишният 64-ти поред белградски панаир на книгата събра над 500 изложители от страната, региона и чужбина, а почетен

гост бе Египет.

По време на двудневния си престой в Белград босилеградските ученици и учители посетиха и Българското посолство, където на всички ученици бяха подарени български книги и сувенири. През втория ден групата посети и няколко музея и други културно-исторически забележителности в столицата.

Разноските за екскурзията на учениците и учителите от основното училище изцяло поела Община Босилеград.

П.Л.Р.

СПИСАНИЕ „МОСТ“ И КУЛТУРНАТА ИДЕНТИЧНОСТ НА БЪЛГАРИТЕ В СЪРБИЯ

Доц. д-р Пенка Ватова (Институт за литература – БАН)

Първият ми досег със списанието датира от 90-те години, когато направих кратковременен опит да възстановя в нова и модерна форма едно от знаковите списания на българския самиздат от 1989-а, излизало също под името „Мост“ и с главен редактор Едвин Сутарев.

Разгръщайки напосоки книжки на Нишкия „Мост“ от 90-те, аз открих издание, което е не само символичен дом на българското слово в Западните покрайнини, а е жив и деен стоворник на поколения българи, оказали се отвъд границата на България по силата на волята на политици и държавници много десетилетия по-рано. Името „Мост“, което неговите създатели през 1965 г. са му дали, изразява стремежа на списанието да преодолява с всяка книжка границите между държавите, общностите и хората въобще, да консолидира чрез културата и словото общността на българите в Сърбия, да свързва изкуствата и езиците, да бъде мост между епохите и поколенията. Не на последно място – да събира под един свод специфичното възприемане на света в общността през литературата и изкуството, да трупа познание и самопознание чрез науката и образованието, да разисква обществените въпроси, които съвременният живот поставя.

И така – през превратностите на историята и политиката, но с енергията, труда и последователността на своя обновяващ се във времето екип сп. „Мост“ преживява близо 50 години, част от които в условията на свободния периодичен печат в Република Сърбия. Разбира се, дълголетието само по себе си не е ценностен белег. Ала „Мост“ отдавна е показало своята духовна роля както за българската общност, така и за общуването между културите и литературите – българската в България, създаваната от българите в Сърбия и сръбската. То е част от духовното време на общността като цяло, но и на почти всеки отворен за силата на словото българин в Сърбия. Мисията си да работи за етнокултурното съхранение и развитие на българите, подкрепена финансово от 2003 г. от Министерството на културата на Република Сърбия, списанието разширява през годините, показвайки ресурси за адекватно вписване в диалогичността на културното европейско съвремие.

„Мост“ е отдавна познато издание на културните среди в България – през годините не само е привлякло сътрудници из тях, но със сериозността на усилията на българската интелигенция в Западните покрайнини е успяло да спечели внимание и в България. Познато е и сред българската диаспора в други европейски страни.

В дългата история на списанието пред българската общност стоят различни проблеми и екипът на „Мост“ се опитва да ги решава по начин, който обстоятелствата налагат, но без да рискува самото издание, което пази като „училище по роден език и култура“. Има години, свързани с отхвърляне или потискане

на етническата идентичност, с доминиране на местната култура и език или трудно извоюване на равноценно място до голямата общност. Но настъпват и условия за свободно съществуване на печата и за модерно развитие на етническите общности, в които институциите на общността, подкрепени от държавата, да работят за укрепването на етническото ѝ самосъзнание и самочувствие на пълноценен субект на своето социалното и културното настояще; да възстановят свободно културните ѝ мостове с първородината след годините на тоталитаризма. В този стремеж „Мост“ през 90-те години – и особено в началото на новото хилядолетие – се превръща в поле за активен културен диалог на всички слоеве на общността.

Укрепването на етническия престиж на общността, видян в историческа и културна диахрония, списанието възлага на различни рубрики: „Наследство“ и „Народно творчество“ („Фолклор“), „Памет“ и „Наука“, в които излизат сериозни краеведски проучвания и извороведски материали (за топонимията, фолклора – песни, поговорки, оброчни места и кръстове; пастирски и детски игри, традиции в преработката на мляко; за обредния хляб; за говора в Банат; за архивното наследство на Цариград и пр.) на местни автори като Цветко Иванов, Зденка Тодорова, Славица Николч и др. Тук са поместени и изследвания върху връзките между българската и сръбската литература през Възраждането (в редица статии на Джордже Игнатович: „Сръбската и българската възрожденска литература“, „Български възрожденци – любители на сръбски издания“ и др.). Обсъждат се и въпроси на образованието и езика, дискутира се културно-образователната роля на медиите. Сред авторите от общността най-активни са Джордже Игнатович, д-р Драго Негован, д-р Слободан Василев, Ванче Бойков.

Особено се откроява този стремеж за изтъкване на българските следи в културата и историята на региона при тематичните броеве, в които „Мост“ излиза по повод различни годишнини: Сръбският и българският ПЕН (2003/175-176); Емануил Попдимитров – материали от конференцията в Босилеград (2003); 200 години от Първото сръбско въстание (2004) и др. Ценни публикации в това отношение съдържа и рубриката „Хроника“, от която бих отличила текста на Цветко Иванов „Цариградско и околностите му в някои западни пътеписи от началото на XVII до средата на XVIII век“ – интересно четиво, цитиращо фрагменти от западни пътеписи, в които се подчертават достойнствата на хората от този край.

В припомнянето на етническите архетипи, на исторически и културноисторически сюжети списанието не подценява самосъзнанието на читателите, не навлиза грубо в територията на родното и не разчита на популярни сюжети, нито спекулира с понятия като „родов корен“, „родолюбие“, „родова общност“ и пр. То се стреми да дообогатява с ново и непознато историческо знание това самосъзнание и така да

работи за повишаване на етническото самочувствие на общността. Разказите за културното минало на българите от Западните покрайнини, за техните читалища, училища, вестници и списания, за тяхната книжовна, театрална и педагогическа дейност и постижения, за политическите бариери, зад които са поставени творците от този край, са поднесени с професионална вещина и са лишени от публицистичен патос. Като пример ще дам ценната аналитична статия на Миле Присойски „Корените и ролята на малцинственото литературно творчество“.

Редколегията на „Мост“, в която влизат изявени интелектуалци от общността, и главните редактори на списанието от началото на новия век Денко Рангелов и Мила Васов разчитат на автори от своите собствени среди (учени, писатели, поети, художници, педагози), но тук намират прием и български, и сръбски автори – творци, учени, литературни и художествени критици.

Най-забележителното, което прави „Мост“ в областта на интеграционната си функция в общността – работа, която се разгръща от 90-те години и особено в началото на XXI век, е, че използва творческите ресурси на българите в Сърбия и им дава пространство за свободен диалог на страниците на списанието с представители на българската култура от България, на сръбската, а и с културата и литературата на българи от други традиционни диаспори. Естествено списанието намира двете културни сфери, които се отразяват най-адекватно в едно печатно издание – литературата и изобразителното изкуство. Така „Мост“ избягва опасността да остане „затворено“ и съсредоточено само върху всекидневното колективно битие на общността и на практика хвърля мостове към бъдещето ѝ като генератор на художествени идеи и култура.

Важен аспект от цялостния облик на „Мост“ от първите му годишнини до края е представянето на интелектуалните и художественотворческите ресурси на българите в Сърбия, изявата на своето духовно настояще, представено с произведения на творци на литературата, изобразителното и др. изкуства от средите на общността, с изследователски търсения на хуманитаристи с български произход. Изключително важен за посланията и стратегията на списанието е неговият литературен профил. Рубриките за литература („литературни мостове“) имат различни названия през годините, но основните сред тях са „Поезия“, „Проза“, „Млади поети“, „Хоризонти“ и „Критика“. Към тях в някои години се прибавя и рубриката „Световна литература / Световен литературен мост“. На тези страници дебютират, порастват и се развиват поетите, писателите и критиците на общността, тези, които са културното ѝ лице. Не бих рискувала да соча имена, защото те през годините на съществуването на списанието са изключително много – от различни поколения, утвърдени и дебютанти, по-умели в художествените си

търсения или по-несигурни, с различен успех сред читателите и различна честота на поява в рубриките на „Мост“. Тяхното творчество обаче – и в областта на поезията, и в областта на прозата, – отразява съвременното битие на хората от този край, техните житейски и душевни вълнения и перипетии, травмите и тяхното превъзможване, вписването на сънародниците ни от Сърбия в динамиката на модерния свят и перспективите, които те откриват за себе си в него. Художествената енергия, чиито творчески рефлексии редколегията на списанието открива, като често обявява творчески конкурси и публикува наградените творби, е в основата на самочувствието на общността. Откриването на млади таланти и възможностите за развитие, които списанието им предоставя, е на практика културностроителна задача, заслужаваща почит. В статията на Миле Присойски „Съкровище на духовността“, писана за 40-годишния юбилей на „Мост“, четем: „След десетилетията на прогонване на всичко българско, след изминалите десетилетия на борба за гол живот на народа в нашите краища – сега трябваше да се почва отначало, наново да разораваме пустеещата целина, която навремето била култивирана – в Цариград имало развита читалищна дейност, театър, местни вестници и печатница, а Босилеград даде такива великани в българската наука и литература, каквито са професор Йордан Захариев и поетът Емануил Попдимитров.“ В преодоляването на негативите от изминалото време – изолацията от българската култура, заплахата от претопяване и изчезване на българското малцинство, списанието се явява средство за духовно оцеляване, незаличима следа за идентичността на общността. В него се създава литературата на българите и тя търси мястото си сред литературите в България и Сърбия. Ето защо на страниците си списанието равнопоставя признати творци от България, чиито публикувани произведения може да служат като образец на художественост, с поети и писатели от средите на българите в Сърбия. Техните имена се явяват редом в едни и същи рубрики; техните прояви – новоизлезли книги, получени награди и пр., се отразяват на равна нога в списанието. А сред авторите от България четем имената на Иван Радоев, Николай Кънчев, Йордан Радичков, Алек Попов, Константин Павлов, Бойко Ламбовски, Георги Рупчев, Здравка Евтимова, Георги Господинов и др., чието творчество е знак за висока художественост в съвременната българска литература през последния половин век. Тук са и съвременни сръбски автори, и имена на творци от средите на други български общности извън пределите на България. Тази стратегия за съизмерване на постигнатото в областта на художественото слово е продуктивна по отношение на разгръщането на творческата енергия на различни поколения автори.

(Продължава в следващия брой)

Елизабета Георгиев

ПРЕВОДАЧЪТ НА ВРЕМЕ РАЗДЕЛНО:

Синиша Паунович – писател, преводач, приятел на българската култура – дарителство и мисия

Културата на сръбския народ се отличава с традиция на даряване на лични колекции от книги с културна, художествена и научна стойност. Такива колекции от книги са ценна част от фондовете на културните институции, каквито са библиотеки, музеи, архиви. Публикациите, които съдържат тези колекции често са много редки копия на книги, периодични издания и некнижни материали, ценни паметници на културата на един народ, или удостоверение за свързването на два или повече народа.

„Даряването на културни ценности е двупосочна идея - показва осъзнаването на хората, че техните усилия за създаване на ценни колекции ще бъдат възградени, като ги дават на общността за използване, докато общността, която припознава културното, художественото, научното или историческото значение на колекциите на своите изтъкнати личности, чрез институциите си (библиотеки, архиви, музеи) се грижат за тези колекции, пазят ги, защитават ги и ги прави достъпни за широката общественост, създавайки уникална памет за своите значими членове.”¹

С едно такова съкровище, специално и ценно, сдобил се Народната библиотека «Детко Петров» в Димитровград, когато благодарение на Народната библиотека на Сърбия и на Библиотека «Владислав Петкович Дис» в Чачак получи колекция от книги на Синиша Паунович, големия почитател и приятел на българската литература и културата и на българския народ. Тази колекция живее привилегирован си живот в малката библиотека на границата между двете страни, Сърбия и България, като място, което крие много ценни и важни книги на български език, които ползват, както потребителите на библиотеката, така и учени от Сърбия и България.

Животът на книгата, като най-силната форма на диалог между хората, между обществата и нациите, зависи от това колко е приемлив на национално ниво, но животът ѝ поема различна форма, когато той излиза от тези национални рамки и когато, благодарение на превода, продължава да живее в различна езикова и културна среда. Българите и сърбите са културно близки народи, които, благодарение на историческите разногласия, често са се сблъскали в миналото, но в областта на културата винаги са сътрудничали.

Един от културните работници, който голяма част от професионалния си живот, е посветил на свързването на сърбите и българите в областта на културата и един от най-важните сръбски преводачи от български език е Синиша Паунович. Паунович е роден през 1903 г. в Чачак, починал 1995 г. в Белград. Основно училище и гимназия

завършва в родния си град, а строителният факултет започва да учи в Белград. След като започва да работи в известния сръбски ежедневник „Политика“, продължава да учи във Философския факултет - обща история и литература, която завършва през 30-те години. Освен като писател и журналист, Синиша Паунович в сръбската култура е известен като един от най-добрите познавачи на българската литература и култура и преводач.

Още в детството си Синиша Паунович започва да се интересува за български език, който е бързо научил, и усъвършенствайки това знание започна по-подробно да се запознава с българския народ, неговата литература, изкуство и култура в най-широкия смисъл на думата. Тази любов към българите, в момента, когато отношенията между съседи не са добри, резултира със създаване на близките му отношения с български писатели и художници. Паунович превежда и публикува техните творби в различни вестници и списания и събира картини от български художници за колекцията си, просто запознава сръбската културна общност и представя дотогава недостатъчно известната култура на източните съседи.

В интервюто, дадено за списанието на български език в Сърбия „Мост“ през 1983 г. Синиша Паунович казва: «... Като дете прочетох върху една панорамна картичка, изпратена от България до един български войник-селянин, пленник у нас: „Обича ме, не ме обича?“. Тези думи ми напомняха на нашите сръбски думи, но не ги разбрах тогава. Когато пленникът горе-доле ми преведе това, аз обикнах този нов език и почнах по-често да се виждам с този пленник и с други пленници, чийто лагер се намираше в едно старо гробище спроти нашата къща. По-късно след една препирня със своя другар Никола Миркович (тогава единствен преводач у нас от български, автор на една добра, малка българска граматика и един диференциален българско-сръбски речник), аз му дадох дума, че „за година или две ще овладее български език, толкова, че да мога да превеждам текстове за печат“. Здравата се заех с учене и след определено време преведох „Црни не побелеше“ от Владимир Полянов. Тази книга бе отпечатана в издателството, където Миркович работеше хонорарно, като постоянен рецензент и редактор за преводната литература – славянска и немска. По майка той беше германец. Превел съм много книги от български. И прочел съм много – всичко, което е от по-голямо значение в тази литература. Чел съм редовно и български вестници и списания. От там черпах материал за осведомяване на нашите читатели за българските културни събития. Много пъти съм бил в България, а едно време, в навечерието на войната, бях постоянен кореспондент на „Политика“ от София. Тогава се запознах и сблизих с повечето български писатели, художници, театрални и музикални дейци. Някои от тях хора ме канеха и у дома на гости. А

пък през моята къща в Белград, преди войната и след нея, а особено през моята Художествена галерия, са минали много, много български културни дейци...»²

Синиша Паунович, като преводач, става известен в периода между двете войни. Особено важно е престоя на Паунович в София през 30-те години на 20-ти век като кореспондент на «Политика». Паунович използва престоя си в България, за да установи силни връзки с най-значимите български писатели от онова време, Елин Пелин, Стефан Л. Костов, Йордан Йовков, Владимир Полянов и др.

В писмото до един приятел, което Мария Орбович посочва в публикацията си «С перото през живота», Паунович казва: „в списанията и вестниците в периода между двете световни войни и след Втората световна война, преведох много текстове от български, но не си писах библиографски дневник, и не можах ни приблизително да събера този материал за евентуална книга. Знам, че най-много публикувах в някои вестници и списания в Сараево и в черногорски списания, в някои белградски седмичници и в «Политика». Публикувах доста хумористично-сатирична българска проза в хумористични вестници и списания, най-често без подпис».³

Значителни преводи на Синиша Паунович са: „Баја Гања“ Алеко Константинов („Рад“, 1955), „Под игом“ Иван Вазов (Белград, „Вук Караджич“, 1975), „Чифлук крај границе“ Йордана Йовкова (Белград, Професорска задруга, 1940), „Црни не побелеше“ Владимир Поянов (Белград, „Народно дело“, 1933), „Големанов“ Стефан Л. Костов (Београд, Књижара Радомир Д. Чуковић, 1935), „Бугарске дечје приче“ (Белград, Књижарница Радомир Д. Чукович, 1935), „Дивље приче“ Николай Хайтова (Белград, „Рад“, 1979) „Три једночинке“, „Род рођени“, „Земља“, „Дете“ и „Царевић“ Николай Райнова, „Некрштен дан“ Йордана Радичков, „Септембар“ Гео Милев. През тридесетте години на миналия век Паунович е превеждал Елин Пелина („Земља“ и „Гераците“ (1939)), Ангел Караличев, а през 1937 године е приготвил сборника с раскази „Испод Витоше“⁴ в който се намират раскази на най-известните български писатели от този период⁵. През 1935 година Паунович представя на сръбската литературна общност „Бугарске дечје приче“ („Български детски

приказки“) с илюстрации на Антон Хутер, Джордже Попович, Владимир Жердински, Милош Вучкович и Даница Антич. През 1988 от печата излиза превода на великия български роман „Преломно време“ Антон Дончев.

«Интересът му към българската култура и усилията, които полага повече да я доближи до югославската общественост, Паунович в шестте десетилетия усилената работа играе роля на културен посредник между двете страни, дори и в моменти, когато политическите условия са сериозни пречки за това. Той се опитвал сръбската литература да се превежда в България и затова на приятелите си, преводачи от сръбски език, е изпращал книги от сръбски писатели.»⁶

През януари 2002 благодарение на Народната библиотека на Сърбия и библиотеката «Владислав Петкович Дис» от Чачак, по настояване на семейството на Синиша Паунович, библиотеката в Димитровград получи повече от 1000 книги на български език, част от наследството на този важен културен работник и почитател на българската култура. По-голяма част от дарението на Синиша Паунович се намира в градската библиотека «Владислав Петкович Дис»⁷ в Чачак, родното място на Паунович, където през през 2003 г. бе открита мемориална стая на Синиша Паунович⁸.

След получаването на дарението, а с цел димитровградската културна общност да се запознае със значението на Синиша Паунович за популяризация на българската култура в Сърбия, на 7 декември 2003 г. в Градската галерия в Димитровград бяха открити две изложби⁹: «Моите български художници» (картини на български автори от Малката галерия на Синиша Паунович) и «С перото през живота» (изложба на снимки, книги и преводи, ръкописи на Синиша Паунович), които предизвикаха голям интерес сред димитровградчани.

Колекцията от книги на Синиша Паунович в библиотеката в Димитровград съдържа 1029 публикации. Ръководейки се от основните законови

⁶ Марија Орбовић, Пером у живот - Синиша Пауновић у књигама, документима и фотографијама (Чачак: Градска библиотека „Владислав Петковић Дис“ и породица Синише Пауновића, 2002), 8.

⁷ Библиотеке целине <http://www.cacak-dis.rs/za-korisnike/legati/>

⁸ В Библиотеката в Чачак намиат се ръкописи на непечатани книги на Синиша Паунович за сръбските писатели Иво Андрич, Исидора Секулчич, Велко Петровић и други, богата кореспонденция на Паунович с много сръбски и чуждестранни, предимно български, писатели, както и книги с автографи на десетки български писатели.

⁹ На церемонията по откриването на изложбата говори Мария Орбович, библиотекар съветник от Чачак, автор на изложбата. На изложбата говори и сина на Синиша Паунович, Джордже Паунович, който подчерта връзката и отношението на баща му към българския народ и неговото приятелство с членовете на редколегията на списанието на български език в Сърбия „Мост“. Изложбата предизвика голям интерес в града, благодарение на която голям брой димитровградчани изразиха интерес към книгите от библиотеката Синиша Паунович.

¹ Велибор Прелић, „Легати и библиотеке целине у Народној библиотеци Србије“, https://www.nb.rs/view_file.php?file_id=4116

² Марин Младенов, „Като дете обикнах български език: разговор със Синиша Паунович“. Мост 81 (1983): 24-25

³ Марија Орбовић, Пером у живот - Синиша Пауновић у књигама, документима и фотографијама (Чачак: Градска библиотека „Владислав Петковић Дис“ и породица Синише Пауновића, 2002), 8.

⁴ В сборника са поместени авторите Елин Пелин, А. Страшимиров, Йордан Йовков, Фани Попова Мутафова, Ангел Караличев, Владимир Полянов, Добри Немиров, Дора Габе, Георги Стаматов, К. Петканов, Калина Малина, Стефан Л. Костов, Веселин Геновски, Емил Коларов

⁵ Младенов, Марин. „Синиша Паунович – писател, журналист, преводач.“, Мост 81 (1983): 3-5

препоръки “определение на необходимите условия, при които дарението може да се получава и съхранява като отделна библиотечна колекция, тъй като всяка библиотечна колекция трябва да има висока културна, историческа или научна стойност, или пък човека, който я дарява - собственикът на библиотеката - трябва да е от значение за родината, региона или страната. Установяване на основните критерии за приемане на библиотечни колекции ще помогне на библиотекарите при вземането на решение за приемане и съхранение на дарения материал като цяло”¹⁰ установихме, че става дума за публикации предимно на българския език с висока културна и научна стойност. Сред дарените книги на български намират се и 6 книги на френски език, 3 на македонски, 3 на словенски, една на румънски, 7 на руски и 1 на английски, всички отпечатани в България.

Специална стойност на тази колекция имат книгите писани на стар български правопис, издадени преди 1945 г. Повечето от тях са от периода от 1930 до 1938 г. Най-интересни са детските книги. В колекцията се намират екземпляри на книжки с картинки, публикувани между двете световни войни, но и ценни издания - „Народни приказки“ и „Библиотека за послушните дечица“. Има общо 289 такива книги, от които най-значимите са 68 детски книги на автори като Емил Коларов, Константин Константинов, Атанас Душков, Йордан Стубел, Ран Босилек, Никола Райнов, Дора Габе, Добри Немиров, Дар Дарина, Ангел Караличев. Тези издания са публикувани в издателствата „Хемус“ и Т.Ф. Чипев. Специална стойност за тези книги с малък формат (13x14) са илюстрациите и графичното оформление. Те са издадени в периода от 1927 (Йован Стубел „Златното яйце“) до 1936. Илюстрациите са на известни художници от онова време Оли Бешков, В. Лазаркевич, Нева и Никола Тузсузови.

По-голяма част от книгите в колекцията на Синиша Паунович са от периода след Втората световна война. Става дума за значителни стихосбирки печатани през шестдесетте, седемдесетте и осемдесетте години на миналия век, сред които се намират най-значителните творби на българските поети: Валери Петров, Любомир Левчев, Блага Димитрова, Емануел Попдимитров, Павел Матев, Паун Генов, Недялко Йорданов, Пеньо Пенев, Калин Ковачев, Матей Шопкин, Първан Стефанов, Никола Инджов, Георги Джагаров, Станка Пенчева, Димчо Дебелянов, Младен Исаев.

Синиша Паунович е бил приятел и добър познавач на българските прозаисти, така че в колекцията му има повече сборници с разкази и романи, отколкото стихосбирки. В нея можем да намерим творби на автори като: Йордан Радичков, Ивайло Петров, Ангел Караличев, Георги Марков, Емилиян Станев, Димитър Талев, Генчо Узунов, Елин Пелин, Богумил Райнов, Николай Хайтов, Георги Величков, Алеко Константинов, Чудомир, Иван Вазов, Светлозар Минкова, Йордания Йовков, Стоян

Даскалов, Димитър Талев, Ивайло Петров, Орлин Василев, Камен Калчев, Фани Попова Мутафова, Димитър Димов, Павел Вежинов, Любен Дилов, Андрей Гуляшки, Николай Райнов и др.

Сред публикациите от тази колекция особено се изтъкват книги от областта на литературната критика, историята на изкуството и историята на литературата (литературна критика за отделни автори, литературни рецензии и критики свързани с детската литература, не само за български, но и за световни писатели, както и книги за превода, теорията на превода, естетиката).

Специална подгрупа в рамките на тази колекция са книги с български народни приказки и народни обичаи, развитието на изкуство, театъра и публикации от областта на историята – сборници от конференции от 50-те години, исторически изследвания за развитието на българската държава, за Васил Левски, избрани творби на Георги Димитров в 9 тома, както и книги за художници, скулптори и художествена критика от 60-те години на миналия век.

В колекцията се намират и 32 лексикографски и енциклопедични издания. Става дума предимно за различни издания на български речници, но и българско-руски, българо-турски, българо-френски, българско-английски речници, речник на българската литература и няколко енциклопедии.

През последните десетина години библиотечната колекция на Синиша Паунович предизвиква голям интерес сред потребителите на библиотеката „Детко Петров“. Предимно става дума за студенти, писатели, библиотекарите и учени, които се интересуват от работата на Паунович. Всички потребители, които имат тази привилегия да прегледат колекцията и да прочетат преводите на Синиша Паунович изразяват благодарност за дарението на такива ценни публикации на една малка библиотека, каквато е библиотеката в Димитровград. Библиотеката пък с гордост тачи паметта на създателя на тази библиотечна колекция, който продължава да живее чрез всички дарени книги, чрез своите преводи, които широко отвори вратите за свързване на сръбската и българската литература и култура.

Литература:

Мирчов, Светлана. „Библиотеке целине и библиотеке легати“, Гласник НБС 1 (2004): 11-16

Младенов, Марин. „Като дете обикнах български език: разговор със Синиша Паунович“. Мост 81 (1983): 22-27

Младенов, Марин. „Синиша Паунович – писател, журналист, преводач.“ Мост 81 (1983): 3-5

Орбовић, Марија. Пером у живот - Синиша Пауновић у књигама, документима и фотографијам., Чачак: Градска библиотека „Владислав Петковић Дис“ и породица Синише Пауновића, 2002.

Прелић, Велибор. Легати и библиотеке целине у Народној библиотеци Србије, https://www.nb.rs/view_file.php?file_id=4116

Библиотеке целине <http://www.cacak-dis.rs/za-korisnike/legati/>

Изложба в НБ „Детко Петров“

„140 години българска дипломатия“

В рамките на Научната конференция за културата и литературата на българите в Сърбия, бе устроена и изложба под название „140 години на българската дипломатия“. Изложбата съдържа снимков и текстов материал, отнасящ се до темата. Откри я генералният консул на Р България в Ниш Едвин Сугарев.

От изказването му публиката можеше да разбере, че учредяването на дипломатически отношения на България е залегнало още в Търновската Конституция, гласувана през 1879 година. А още преди да бъде коронясан в София първият български княз Александър Първи, се е предприемала дипломатическа совалка в столиците на Великите сили. Като една от основните теми при визитите на княза, е учредяването на дипломатически отношения с новото княжество. През юли 1879 година е издаден и първият указ за създаването на първите три дипломатически агентства в съседните държави – в Белград, Цариград и Букурещ, така че българо-сръбските дипломатически отношения, както и българо-турските, и българо-румънските, са със 140-годишна история.

Днес мрежата на българските дипломатически представителства, можеше да се научи още от речта на генералния консул Сугарев, покрива практически целия свят. България има 76 посолства, 17 генерални консулства, както и консулства, постоянни представителства в международни организации, като ООН, ЕС, НАТО, ЮНЕСКО и други. Има и над 100 почетни консули в над 60 страни по света, а в София със своите дипломатически представителства фигурират 71 страни, докато други 58 са акредитирани за страната, но са със седалища в други столици. Българският паспорт позволява пътуване в 169 страни и е в списъка на двадесетте най-силни паспорта в света по възможност за безвизови пътувания.

Сугарев каза, че „тази стогодишна

история не е представлявала лек и безполезен път“ и продължи: „В него има успехи, има и провали, има и един 45-годишен период, в който външната политика на страната България изцяло е зависима от бившия Съветски съюз. Сред големите успехи са признаването на Съединението между Княжество България и Източна Румелия през 1885 година, извоюването на правото на България да провежда външна политика без оглед на интересите на имперска Русия, постигнато по време на управлението на големия български държавник Стефан Стамболов, обявяването на независимостта на Царство България на 22 септември 1908 г., защитата на българските евреи по време на Втората световна война, присъединяването на страната към ЕС и НАТО, председателството на Съвета на ЕС през 2018 г., по време на което България върна в дневния ред на обединена Европа темата за присъединяването на Западните Балкани към ЕС.“

Дипломатическият представител на България в Ниш добави, че 140-годишната история е плод на систематичните усилия от страна на българското Министерство на външните работи, на неговите министри и служители. „Сред тях впрочем има не само опитни държавници“, подчерта той и добави: „Има и ключови фигури в българската култура, като Константин Величков, Йордан Йовков и Симеон Радев. За тяхното дело в полза на България свидетелства тази изложба. И това дело заслужава признание и поклон. Можем само да се надяваме, че днешните български дипломати ще бъдат достойни за примера, даден от тях“.

Нека накрая да отбележим, че изложбата предизвика голям интерес сред присъстващите на Научната конференция в библиотеката.

Б. Димитров

¹⁰ Светлана Мирчов, „Библиотеке целине и библиотеке легати“, Гласник НБС, 2004, бр. 1, стр. 12

В НБ „Детко Петров“

Концерт на „Царибродски оркестър“

По случай Деня на народните будители, който празник се чества и в краищата в Сърбия, в които живеят числящите се към българското малцинство, на 1 ноември в Народната библиотека „Детко Петров“ в Цариброд концерт изнесе музикалният състав „Царибродски оркестър“. Присъства ръководството на общината начело с кмета д-р Владица Димитров и председателя на Общинския съвет Зоран Гюров, както и българските диполомати в Сърбия Радко Влайков и Едвин Сугарев.

Във встъпителната реч Елизабета Георгиева сподели, че концертът е организиран в чест на значителния празник, както и по повод първия компактдиск на „Царибродски оркестър“, заснет преди известно време в България. С няколко изречения тя представи и самия музикален състав. Посланикът Радко Влайков, който един час преди концерта стана лауреат на общински плакет по случай Деня на народните будители, честити на присъстващите във фойето на библиотеката всебългарския празник и сподели удовлетворението си от факта, че присъства на зрелището.

Като издател на компактдиска се проявява НБ „Детко Петров“. Продуцент е БНР. Помощ в реализирането на начинанието е оказала и Община Цариброд. Концертът бе част от програмата по отбеляването на значителния български празник.

Членове на музикалния състав „Царибродски оркестър“ са: Александър Васов - певец и изпълнител на кавал и тамбурица, Дарко Петров - акорде-

онист, Драголюб Пейчев - китарист, Васа Алексов - контрабасист и Шпира Тричков - тромпетист. В компактдиска са залягнали следните песни: „Мила сестро, Стара планино“ (по текст и музика на известния царибродски музикант Асен Коцев Лучката), „Смиловски запояс“, „Елено моме“, „Руме, моме“, „Ако одем во Битола“, „Пошла Троянка на воду“, „Царибродска ръченица“, „Тръгнала Ленка на воденица“, „На Бомбашу“ и „Ой овчарче“.

„Царибродски оркестър“ е сформиран преди 10-ина години. В репертоара си има не само български и сръбски, но и македонски, босненски, румънски и унгарски песни, както и инструментални парчета, народни хора и танци. Става дума предимно за традиционни фолклорни и староградски песни, но и на световноизвестни мелодии и евъргрийни.

Б. Д.

Дни на българското кино в Босилеград

По повод Деня на народните будители Посолството на Република България в Сърбия и Културният център „Босилеград“ в кинозалата в Културния дом организираха фестивала „Дни на българското кино“.

На откриването на фестивала към присъстващите се обърнаха директорът на Културния център „Босилеград“ Воислав Божилов и Юлиан Китипов, втор секретар в Посолството на Република България в Сърбия. На директора на Културния център Китипов връчи книга, подарък от посланика на Р. България в Сърбия г-н Радко Влайков.

В рамките на двудневния фестивал бяха представени филмите: „Радиограмофон“, „Дъвка за балончета“ и „Безкрайната граница“, а любителите на седмото изкуство имаха възможност да се насладят на магята на съвременното българско кино.

Режисьор на „Радиограмофон“ е Рузие Хасанова. Филмът е създаден по истинска история и разказва за Али, който е с опасност за живота си, а предприема тридневен пътешествие през охраняваните от военните планини, за да стигне до най-близкия град, където да купи радио за сина си, който е обсебен от рокендрола. Действието се развива по време на комунистическия режим в България. Филмът представлява разказ за един човек, който отчаяно иска да си върне усещането за свобода.

Филмът „Дъвка за балончета“ на

режисьора Станислав Тодоров-Роги ни връща към магята на първата любов и разказва за деца от 80-те години, изразнали с „Некерман“, колекциите картинки от дъвки и стрелба с фунийки. Този филм е в Топ 10 на най-гледаните български филми за последните 20 години според статистиката.

„Безкрайната граница“ на режисьора Галин Стоев разказва за живота на Филип, разпределен между приятелката му Соня, брат му Виктор и работата му като PR специалист. Всичко се променя, когато среща Ема - странно момиче, затворено в собствен свят, в който най-важното нещо е една тайствена градина.

Специално за малчуганите бяха представени два късометражни анимационни филма - „Въздушният ас“ на режисьора Свилен Димитров и анимация от поредицата „Тримата глупаци“ на Доньо Донеv. „Тримата глупаци“ беше специално избран, защото тази година се навършиха 90 години от рождението на Доньо Донеv - български художник-аниматор, карикатурист, сценарист и режисьор на над 100 анимационни филма, споделиха организаторите.

Преди прожекциите на детските филми вторият секретар в българското посолството в Сърбия Юлиан Китипов поздрави публиката и връчи на децата подаръци книжки.

П.Л.Р.

Трети „Международен фестивал на духови оркестри Цариброд 2019“

Представиха се четири оркестъра

Трети „Международен фестивал на духовите оркестри Цариброд 2019“ се проведе в самия край на миналия и началото на този месец - от 31 октомври до 3 ноември.

Участваха четири духови оркестъра от три страни - България, Словения и Босна и Херцеговина, по точно от единия от двата ентитета на тази страна - Република Сръбска.

От България се представиха „Духовият оркестър към читалище „Развитие“ и „Общинският духов окрестър Ботевград“. Официалното название на окрестъра от Словения е „Пожарникарски оркестър Лоча край Добова“ (слов: Gorilski pihalni orkester Loča pri Dobova), а на оркестъра от Република Сръбска (от град Баня Лука) - „Оркестър към МВР на Република Сръбска“.

Фестивала официално откри членът на Общинския изпълнителен съвет, задължен за културата, Славолюб Маноилов. Към публиката се обръна и директорът на фестивала Небойша Виденоv, който сподели, че проявата ще стане традиционна и че се полагат усилия в Цариброд да се възстанови духовата музика.

Оркестрите дефилираха из главната царибродска улица, а концертите изнасяха в салона на местния Център за култура. Що се отнася до мелодиите, те бяха с най-широка гама, респективно ставаше дума за композиции от класическата музика, обработка на музика от сериали и филми, известни поп и рок песни, евъргрийни, народни песни и др.

Изпълненията на всичките оркестри предизвикаха голям интерес сред царибродската публика. Всички те оставиха извънредно впечатление. Нека да отбележим, че словенският духов оркестър е с почти 100-годишна традиция, тъй като съществува от 1920 година. Неотдавна бе провъзгласен за нематериално благо с културна стойност на тази страна.

Оркестърът от Баня Лука е формиран преди само две години. Представянето им на фестивала в Цариброд е първото извън границите на страната им.

Гостите от Враца споделиха, че техният оркестър съществува от 1962 година. В него се подвизават бивши, но и настоящи членове на врачанската филхармония. Общинският духов оркестър от Ботевград съществува от 1969 година.

Б. Д.

България гласува

На 27 октомври България гласува за представители на местната власт. Те включват кмет на община, районен кмет (София, Пловдив, Варна) и листа за общински съветници.

Местните избори в България са редовни общи избори за съветници и кметове в общо 265-те общини в България, за кметове на райони и за кметове на кметства.

Президентът на България Румен Радев определи изборите да се проведат на 27 октомври. Предишните общи избори за местни органи на властта в страната са проведени през 2015 г. На 3 ноември, на втория тур се избираха кметове в 97 общини, 377 кметства и 31 района. В три кметства на балотажа имаше по трима кандидати, тъй като вторият и третият са получили равен брой действителни гласове на първия тур. Това са кметствата Климентово, Радиново и Александрово. Ако двама кандидати получат равен брой действителни гласове и на балотажа, тогава се насрочват нови избори. Балотажи на кметските избори се провежда в София, Пловдив, Благоевград и още редица големи градове.

Кандидатите на ГЕРБ спечелиха още на първия тур във Варна, Бургас, Стара

След резултатите от втория тур на местните избори ясно е, че ГЕРБ си запазва кметските постове в София, Пловдив и Варна, но губи Русе, Благоевград и Ямбол. Йорданка Фандъкова печели четвърти мандат в София с 50,3% от гласовете срещу 45,7% за Мая Манолова.

Загора, Кърджали и Велико Търново. В София действащият кмет Йорданка Фандъкова (ГЕРБ) получи 34,7% от гласовете срещу 24,6% за независимия кандидат Мая Манолова, подкрепена от БСП. В останалите областни градове избирателите не определиха победители на първия тур. За да бъдат избрани градоначалниците в тези градове се проведе балотаж.

За четвърти път гласуването на избори в България беше задължително, но санкция за негласуване няма. Право на глас имаха над 6,2 млн. души, кандидатите за кметове на общини бяха 1254, а за общински съветници - 29 515.

С.Дж.

Шуш и Мишка в библиотеката

Неотдавна излезе от печат поредната книга на Елизабета Георгиев „Шуш и Мишка в библиотеката“. Книжката е предназначена за най-малките и е сътворена в съавторство с Милица Матиевич. Главните герои Шуш и Мишка са колоритно представени с богати и привлекателни илюстрации, направени от Ана Петровић.

Книгата има за цел чрез интересни приключения на главните герои да привлече децата към библиотеката и да им посочи колко много интересен свят ги очаква там.

Отпечатана е във Валево на сръбски език.

С.Дж.

Подобряване положението на ромите чрез мерки за активно настаняване на работа

Босилеградското сдружение „Глас на жените“ успешно приключи реализацията на проекта „Подобряване положението на ромите чрез мерки за активно настаняване на работа на територията на Община Босилеград“. Средствата за реализация на проекта сдружението спечели от конкурса на Канцеларията за човешки и малцинствени права към правителството на Република Сърбия.

В рамките на проекта, който продължи от 1 август до 31 октомври т.г., три жени от ромски произход са завършили обучение за шивачки в текстилния завод „Викантекс“ в Босилеград и са получили удостоверения - сертификати за професионална квалификация по

шивачество.

В сдружението изтъкват, че целта на проекта е лица от ромски произход с нисък социален статус да получат шанс за обучение и реализация на трудовия пазар чрез придобиване на трудово-социални и професионални умения по шивачество. По този начин се дава шанс на тези лица сами да се реализират на пазара на труда и да си намерят качествена и по-добре платена работа.

През цялото време на реализацията на проекта общината е предоставяла логистична подкрепа, казват в сдружението.

П.Л.Р.

Петия кръг на А Лига

В петия кръг на А Лига н Съюза по тенис на маса в централна Сърбия миналия уикенд във Враня състезателите по тенис на маса от „Цариброд“ победиха отбора „Топ Спин 2“ с резултат 4:3 гейма.

Мачът беше труден и взискателен, тъй като „Топ Спин 2“ бе фаворит. Но с много внимание и добра игра „Цариброд“ спечели победа. Успеха най-вече се дължи на Александър Соколов и Ненад Стоянов, които предоставиха на зрителите невероятно разиграване и в играта по двойки спечелиха най-важния седми гейм.

Следващия кръг ще се играе в Цариброд на 9 ноември в спортния център „Парк“, когато „Цариброд“ ще посрещне „Бело поле“ от Сурдулица.

Отборът на „Балкански“ спечели победа като гост на „Джердап“ с резултат 4:3 в мача, който бе игран на 2 ноември в Кладово. Данило Васов, Стефан Кирков, Давор Петров и Никола Чирич реализираха головете за царибродския отбор.

В следващия кръг „Балкански“ ще

бъде домакин на отбора „Хайдук Велко“ от Неготин. Мачът е насрочен за събота 9 ноември от 13:30 ч.

В Сурдулица на 2 ноември в 4-ия кръг от баскетболното първенство на Първа регионална лига Изток, отборът на „Димитровград“ загуби от „Радник“ с резултат 94:84.

Димитровградчани се намират в долната част на таблицата за временното класиране с една победа и три загуби.

Следващия мач ще се играе в Цариброд, а гостуващия отбор е „Ястребац“.

На 3 ноември отборът на „Желюша“ извоюва победа срещу отбора „Владимир Дуркович“ с резултат 3:1. Мачът бе изигран в Спортния център в Цариброд.

Голмайстори за „Желюша“ бяха Бранислав Иванов в 16-ата минута, Станислав Маринков в 40-ата и Никола Йосифов в 44-ата минута от мача.

След тази победа „Желюша“ е начело във временното класиране с 22 точки.

В следващия кръг на 10 ноември „Желюша“ гостува на „Гнилан“.

С.Дж.

Босилеградската гимназия отпразнува Деня на училището

По повод 78-ата годишнина от откриването на Гимназията в Босилеград на 5-ти ноември в Голямата зала на Центъра за култура „Босилеград“ училището организира тържествена културна програма, на която присъстваха ученици, учители, журналисти и други гости.

В началото на програмата бе прожектиран документален филм за историята на гимназията, която е основана през 1941 година с указ на Цар Борис III. След това директорът на ведомството Владимир Глигоров произнесе поздравителна реч.

В продължение на програмата бяха декламирани стихове на босилеградските поети: Емануил Попдимитров, Арсо Тодоров, Раде Спасов, Ивана Миланова и други, както и на български, сръбски и руски поети, скечове и песни.

За 78 години съществуване Гимназията е дала около 80 доктора на науките и университетски професори, над 2 500 просветни работници, стотици инженери, юристи, лекари и други специалисти, които живеят и работят навсякъде по света.

П.Л.Р.

Босилеград

Окръжно състезание по тенис на маса за ученици от основните и средни училища

Босилеградското основно училище и гимназията за втора поредна година бяха домакини на Окръжното състезание по тенис на маса за ученици от основните и средните училища от Пчински окръг. Състезанието бе организирано със съдействието на местния отбор по тенис на маса „Младост“ и Спортния съюз на Община Босилеград, който за най-успешните тенисисти и отбори осигури купи, медали и грамоти.

В състезанието, което се проведе във физкултурната зала на Основното училище „Георги Димитров“, участваха тенисисти и тенисистки от основните и средните училища от Босилеград, Сурдулица, Владичин хан, Враня и Джеп.

Мъжките и женските състави на основното училище и гимназията завоюваха трети места в отборните надпревари, докато в индивидуална конкуренция втори места спечелиха Миляна Николов от основното училище и гимназистите Миляна Василев и Лука Николов, а осмокласникът Братислав Стоименов се класира на трето място.

В състава на мъжкия отбор на ОУ „Георги Димитров“ бяха: Никола Захариев (7 клас), Братислав Стоименов (8 кл.) и Милян Илиев (6 кл.), докато женският отбор игра в състав: Мария Петков (8 клас), Миляна Николов (7 кл.) и Андрияна Борисов (8 кл.).

За мъжкия отбор на гимназистите се състезаваха: Лука Николов (1 кл.), Александър Михалов (4 кл.) и Деян Любенов (2 кл.), а за женския: Миляна Василев (2 кл.), Йелена Петков (3 кл.) и Ивана

Борисов (1 кл.).

Първокласираните отбори и състезатели ще участват в Републиканското състезание по тенис на маса за ученици от основните и средните училища, което ще се проведе през май следващата година в Нови Сад.

Победители:
Основно училище отбори:
(момичета) 1. ОУ „Пера Мачкатовац“ - Сурдулица, 2. ОУ „Войвода Радомир Путник“ - Джеп, 3. ОУ „Георги Димитров“ - Босилеград и 4. ОУ „Доситей Обрадович“ - Враня.
(момчета) 1. ОУ „Пера Мачкатовац“ - Сурдулица, 2. ОУ „Радое Доманович“ - Враня, 3. ОУ „Георги Димитров“ - Босилеград и 4. ОУ „Войвода Радомир Путник“ - Джеп.
Основно училище - индивидуално:
(момичета) 1. Биляна Джорджевич - Сурдулица, 2. Миляна Николов - Босилеград и 3. Маша Китанович - Враня.
(момчета) 1. Лука Аврамович - Сурдулица, 2. Огнен Мишич - Враня и 3. Братислав Стоименов - Босилеград и 4. Милян Станойкович - Джеп.
Средни училища - отбори:
(момичета) 1. Средно медицинско училище - Враня, 2. Средно техническо училище - Владичин хан, 3. Гимназия - Босилеград и 4. Гимназия „Йосиф Панчић“ - Сурдулица.
(момчета) 1. Икономическо-търговско училище - Враня, 2. Средно техническо училище - Владичин хан, 3. Гимназия - Босилеград и 4. Гимназия - Сурдулица.
Средни училища - индивидуално:
(момичета) 1. Милица Петричевич - Враня, 2. Миляна Василев - Босилеград, 3. Аня Радованович - Владичин хан и 4. Йована Милошевич - Сурдулица.
(момчета) 1. Петар Филипович - Враня, 2. Лука Николов - Босилеград, 3. Марко Милошевич - Сурдулица и 4. Неманя Димитриевић - Владичин хан.

П.Л.Р.

Пчинска футболна лига - IX и X кръг

Една победа и една загуба за „Младост“

В десетия кръг от тазгодишното първенство в Пчинска футболна лига футболистите на „Младост“ завоюваха първа победа като гости от началото на първенството, тъй като спечелиха с 1:0 срещу опашкаря „Левосое“. В деветия кръг „зелените“ пък загубиха с 3:4 като домакини от лидера във времното класиране „Алакинце“.

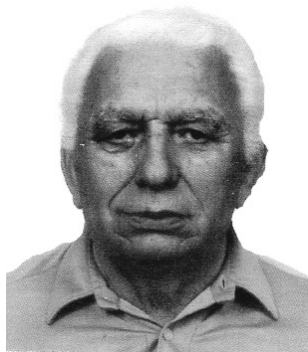
След 10 изиграни кръга „Младост“ заема девета позиция на таблицата за

временното класиране с 9 точки от 7 изиграни мача. Лидер във временната класация е „Алакинце“ с 25 точки, а следват „Лутина“ с 21 и „Търновоц“ с 19 спечелени точки.

В следващия кръг босилеградчани посрещат „Челик“ от Бело поле. Срещата ще се играе на 10-ти ноември (неделя) от 13 часа на стадиона „Пескара“.

П.Л.Р.

На 21 ноември ще се навършат ТРИ ГОДИНИ от смъртта на нашия скъп и незабравим брат

Професор Борис Тошев Георгиев

Роден 1939 г. в село Плоча, живял в Рума, Войводина

Мили брате,

Изминаха три години, откакто не си с нас, но в мислите винаги очакваме да се завърнеш и изпълниш нашите сърца с топлина и радост. Времето минава, но тъгата си остава, обаче знаем, че добрите хора не умират и ние с голяма обич ще посещаваме твоя нов дом и ще пазим от забравя прекрасните спомени за теб, твоя светъл лик и блага душа.

Гордеем се, че имаме такъв брат, чичо, вуйчо и дядо.

Почивай в мир!

От най-близките: братята и сестрите със семействата си

На 10 ноември се навършва ЕДНА ГОДИНА от смъртта на нашия скъп и незабравим баща, дядо и прадядо

Петър Стойчев
(1924-2018)

живял в Димитровград

Измина една тъжна година, откакто не си с нас, но вечно ще пазим от забравя хубавите спомени на теб! Почивай в мир!

От най-близките: дъщерите Нада и Дана със семействата си

Здраво бабо Сускье

Рабун

Ньекня ме пита, бабо Сускье, ко поминуйемо с туя дневну летню жегу у новембар и новембарски студ ујутро. Да ти кажем искрено, тека се може, нека тека потраје до март, па после ко сака, нека и да падне снег. Нийе с бабуту найдомо решење за това чудно време, та арне уштедимом дърва. Ујутро си полежимо повечкье, додека арне не огрее и не се згреје, а увечер си легнемо по-раншко. Умотамо се у църгете додека йош не йе застудело и си ни арно. И си оратимо до късно, док йедън не заспи. Претресемо све йош од детинство, за деца, за род и приятелье, за све – и за живи и за мъртви. За жал, много повече наши другаре из детинство вечимка не су живи, ама кво да се прави – сви че си идемо, дошли смо вечимка до дупкуту. Само имамо йедън проблем – кошчинькьете ни заболеше од толкова лежанье. Ка се дигнемо, кривимо се, дзопамо ко кьорави коньи додека се не размърдамо, па подручамо и додека бабата готви некиву манджу за обед, я отидем у пенсионерското на зий пазар. Пийем чай (кавето пона-

ману, заради крѣвното), чуйем кой йе умрел, поядуйемо, израдујемо се ако се родило детенце, (скоро свак дън некой испусти душу, а одприликье за недлю се роди йедно детенце). Подебатуйемо за това, за онова и се прибирам дома, за обед. Ама ичера се позабави. Допивайео чайгкат, ка Веля адвокатат рече дека у наше село нема да отворе некикву голему бакалницу – маркет.

– Ко тека, нали преди некойе време бѣш ти рече дека доодил голем търговец одоздоле некуде у наше село и се договорил за кѣриу с газдату на най-голему бакалницу – пита га Тимча. (Да ти поясним баба Сускье. У плякуту, тия газда за некикве паре купи самоуслугу – най-голему бакалницу у наше село, проба нешто да работи, ама затвори. Од тѣга зий празна.)

– Е, бая Тимчо, тека беше, ама се десило чудо. Сви оратимо дека у наше село не смо сложни, ама не йе тека. Ка търговците од село се научили дека че се отвара голема и йевтина продавница, одма се договорили и отишли при газдату на бившуту самоуслугу. Рекли му – нийе че ти дадемо двойно

по-голему кѣриу, ама откажи на търговцата. Он се малко сецал, договорил се и дал думу, ама ка му нашите търговци обекъали дека че му даду двойно и това за две године унапред, и йош че му плачау таксату за струјуту, он кѣндисал. И тека байе Тимчо, видиш дека йе тая продавница празна, а друга теквая голема нема у село.

– Бре. Бре, уцъка се бая Ордан. Уплашили се синдраците дека с по-йевтину робу търговацат че им затвори продавницете и решили да се заварде. Да плачау кѣриу напразно, само да се не отвори йевтина бакалница! Само они да газду! И да ни деру!

– Ма не плачау кѣријуту они, плачамо тѣу нийе – умеша се Йоца порезджията.

– И бугарете што дооде да пазаре у наше село – додаде Санда дунгѣринат.

– Тека йе, рече им адвокатат. Ама колка су се малко зезнули. Я тука купуйем само леб. За све друго упалим колата, седнемо с бабуту и отидемо у околийскѣят. Тамо има два-три големи продавници, можеш да избираш кво сакаш. Накупуйемо си по-евтино, имамо си и нѣине картица за попуст. И ка све турим на ретию, израчунам и горивото, много ми се изплати да тека купуйем. Те например,

това и това (рече кво, ама не смейем да напишем, да не рекламирам) тамо коца 300 динара, а у наше село 500, па това и това за толкова по-скупо при нас, некойе работе скоро дупло по-скупе. Идем с колата, изберем си и йоше пришедим.

– Бре, бре, па затова нашите търговци дали дуплу кѣриу – пай уцъка деда Ордан.

– Я кво било – рече Тимча. Я видим дека почеше и бугаре да ни заминѣу, намалише купуваньето тука, а оно зашто било! И они вечимка разбрали игруту и иду куде йе по-йевтино.

Я само што се не прекръсти. Пойдо си дома и по пут си мислим – не йе ли това некиква друга далавера. Каза на бабуту, а она рече да се не завутием, не веруйе. И рече – че се скарау, че видиш. Ти Сускье кво мислиш – истина ли йе това или йе само пушена муа. И дали йе бабата права – че се скарау ли? И има ли теквее далавере у ваше село?

Айде у здравље баба Сускье, много ми поздрави деда Лулу.

Деда Мана

Афоризми - Симеон КОСТОВ

- ☞ Сърп и чук, мотика и лопата... Докога тия архаизми? Обществениите мрежи са връх, братле.
- ☞ Нашата стратегия не е да победим, но да изгубим с по-малко жертви.
- ☞ Човек без работа е човек без лице. Човек без лице не е човек.
- ☞ През деня сънувам, а през нощта бленувам за по-добро утре.
- ☞ Сит, гладен, все едно, живота си минава.
- ☞ Да бъдем хора. Най-напред трябва да разберем, че това още не сме.
- ☞ И в покера са променени правилата: сега козове са - ас, дама и три жандарма (валета).

Вицове

- * Жена, купи ми водка!
- * Утре си на работа, каква водка?!
- * «Финландия»!
- * Гошо, видя ли, че съм готина бе? Цялото заведение ме гледа!
- * Как да не те гледа. Не виждаш ли, че сме седнали на масичката под телевизора, ма?..
- * - Скѣпи, нали нямаш нищо против, че дадох пари на слепия човек? Макар че мисля, че лъже, че е слѣп!
- * - Защо мислиш, че лъже, скѣпа?
- * - Защото ми каза - «Благодаря красавице!»
- * - Не лъже скѣпа, слѣп е като къртица...
- * Девојка при татуист:
- * - Преди месец ми татуирахте «Пешо». Може ли никак да го изтриете?
- * - Не!
- * - В такъв случай добавете «е простак»...
- * - Във вашето CV пише, че сте бърз по математика.
- * - Да.

- Добре, колко е 17x32?
- 42 - отговаря на секундата.
- Но това дори не е близко до отговора!
- Не е, ама е бързо, нали?..

- Ако утре изкараш двойка на теста.... забравяш, че съм ти майка!
- ОК.
- На следващия ден:
- Какво стана с теста?
- Ти пък коя си?

- Българин оптимист при психолог...
- Психологът:
- Представете си, че дядо Ви е умрял...
- Е, имам още един.
- Закъснявате за погребението.
- Сядам в колата и ... газ.
- Но вие се страхувате от високите скорости.
- Ще изпия бутилка ракия за кураж!
- Ето! Както сте пиян ви спира полиция...
- Ще се «разберем»...
- Не можете да се «разберете». Спряла ви е полицияка.
- Ще се запозная и ще пофлиртувам.
- Да, ама тя е много грозна!
- Да, ама аз вече съм пиян!..

-9,8,7,6,5,4,3,2,...

Ново Братство

CIP - Каталогизација у публикацији
Народна библиотека Србије, Београд
323.15+659(497.11)
ISSN 2466-4707 = Ново Братство
COBISS.SR-ID 224701964

ВЕСТНИК НА БЪЛГАРИТЕ В СЪРБИЈА
Първият брой излезе на 15 юли 2016 г.
Издава: Издателство "Ново"Братство", Ниш,
"Кей 29 декември" - 8
ОСНОВАТЕЛ НА ИЗДАТЕЛСТВОТО:
НАЦИОНАЛЕН СЪВЕТ НА БЪЛГАРИТЕ В СЪРБИЈА

- Директор на Издателството и гл. и отговорен редактор: Мила Васов
- Редакция: Бобан Димитров, Петър Рангелов, Даниела Христова и Снежана Джелич • Технически редактор и компютърен дизайн: Ивица Миленкович
- Електронна поща: prelombratstvo@gmail.com • Телефони: Директор: (тел./факс) 018 242-700,
- Вестникът излиза два пъти в месеца. Ръкописите не се връщат.
- Собствени приходи 330-3002545-68, CREDIT AGRICOLE.
- Печата: "Свен", Ул. "Стоян Новакович", 10, 18000, Ниш, тел./факс +381 (18) 248 142

ISSN 2466-4707
COBISS.SR-ID 224701964

9 772466 470000